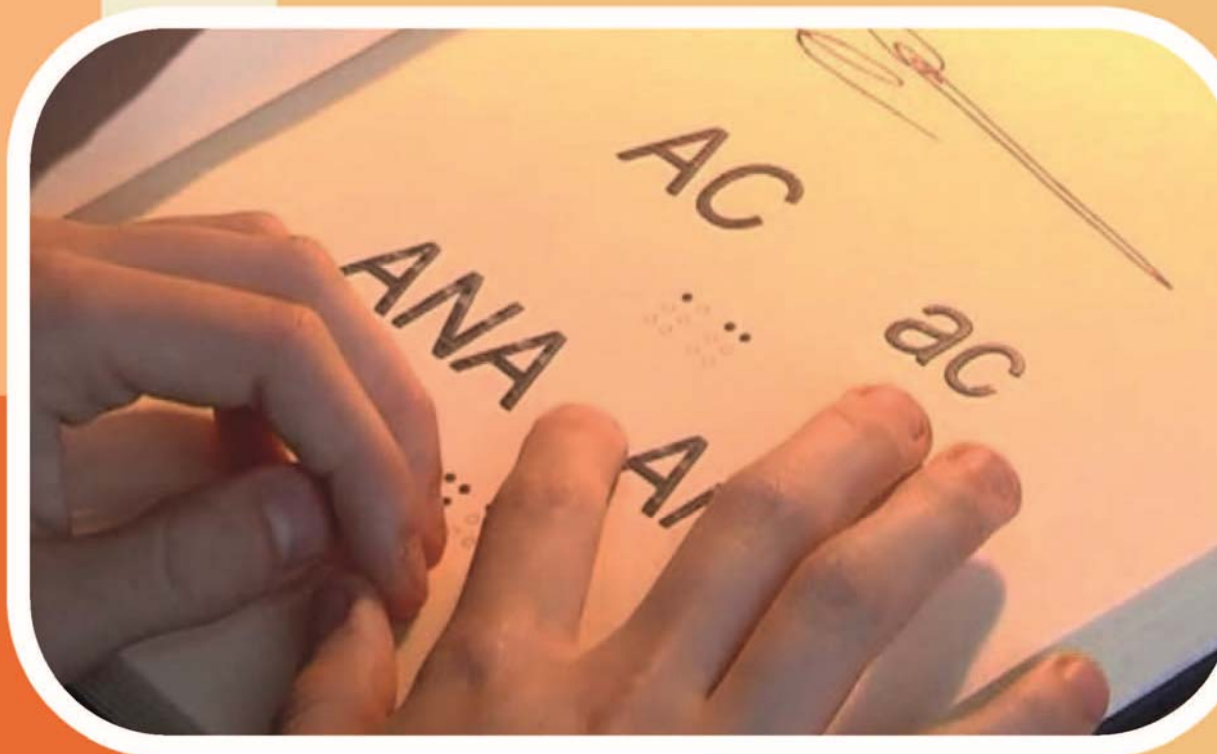

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

Învățământ vocațional pedagogic

Învățământ liceal

REPERE METODOLOGICE

privind consolidarea achizițiilor din anul
școlar 2019-2020 și proiectarea activităților
didactice la disciplinele de specialitate
pentru anul școlar 2020 – 2021

CENTRUL NAȚIONAL DE POLITICI ȘI EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
BUCUREȘTI, 2020

Machetat la
Editura Didactică și Pedagogică S.A.

INTRODUCERE

Curriculumul dezvoltat pe baza competențelor permite **o abordare flexibilă în proiectarea și organizarea activităților**, în funcție de contextul fiecărei clase de elevi. Orice achiziție dintr-o clasă, depistată a fi **insuficient structurată**, poate fi **consolidată** în anul școlar următor prin abordarea unei perspective în spirală, care reconectează competența specifică respectivă sau conceptul încă neinteriorizat din clasa anterioară la curriculum-ul în curs.

În domeniul disciplinelor de specialitate, a metodicilor pe discipline și a practicii pedagogice **documentele curriculare în vigoare permit reluarea și abordarea multidimensională a unor noțiuni pedagogice în cadrul unor teme abordate în diferiți ani de studiu**, astfel încât, printr-o proiectare atentă, competențele specifice se interconectează și pot fi realizate prin demersuri didactice conjugate, rezultate din conlucrarea factorilor implicați activ în procesul didactic (profesori de discipline psihopedagogice, profesori metodiști, profesori coordonatori de practică pedagogică).

Întrebările fundamentale, care vor ghida întregul demers educațional, sunt următoarele:

- Ce elemente din programa anului școlar anterior **necesită reluare/ recuperare/ clarificare**?
- Ce elemente din programa anului școlar anterior introduc noi contexte de învățare, în vederea **restructurării/ îmbunătățirii achizițiilor**?
- Ce competențe din anul școlar precedent **se interconectează** cu elemente/componente din anul școlar în curs? Cum voi realiza această interconectare?

Este necesar de evidențiat accentul pe **conlucrarea factorilor implicați și pe cooperarea școlilor pedagogice**, în contextul înțelegerii și luării în considerare a diversității abordărilor privind construcția învățării în anul școlar precedent.

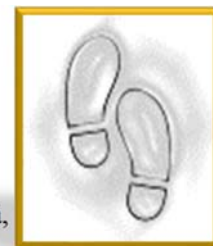
În vederea proiectării unui **demers didactic centrat pe nevoile de învățare ale elevilor**, întregul proces de analiză, evaluare și proiectare va fi centrat pe parcurgerea următorilor pași:

Pasul 1: Analiza documentelor curriculare și a planificărilor calendaristice, în vederea identificării:

- Competențelor specifice și conținuturilor insuficient structurate în anul școlar 2019 – 2020, care necesită ameliorare/ recuperare;
- Competențelor specifice și conținuturilor care se interconectează în programele școlare ale disciplinelor psihopedagogice din anii școlari următori, prin flexibilizarea demersurilor și conlucrarea echipelor de profesori de discipline psihopedagogice.

Pasul 2: Evaluarea gradului de achiziție a competențelor în anul școlar 2019 - 2020:

- Elaborarea, în echipe psiho-pedagogice, a instrumentelor de evaluare inițială, pornind de la analiza realizată în cadrul pasului 1;
- Aplicarea, prelucrarea și interpretarea instrumentelor de evaluare inițială, ale căror rezultate vor sta la baza construirii activităților de ameliorare/ recuperare a lacunelor, dar și a activităților de învățare în anul școlar 2020 – 2021.

Pasul 3: Proiectarea didactică și planificarea activităților de învățare pentru anul școlar 2020 - 2021:

- Elaborarea planificărilor pentru anul școlar 2020 – 2021 va integra competențele insuficient structurate, care necesită ameliorare/ recuperare;
- Respectarea principiilor lucrului în cadrul echipelor de profesori (profesori metodiști, profesori de discipline psiho-pedagogice, profesori coordonatori de practică pedagogică);
- Centrarea demersului de proiectare pe dezvoltarea competențelor și valorificarea lecțiilor învățate în cadrul educației la distanță.

Prezentul material conține recomandări și exemplificări prin care cadrul didactic este orientat în ceea ce privește analiza, diagnoza și acțiunile ulterioare pentru a facilita învățarea din perspectiva structurării competențelor specifice din perioada martie – iunie 2020 prin activități de învățare remedială / de recuperare.

Materialul este structurat pe următoarele **secțiuni**:

Secțiunea 1: *Estimarea nivelului de achiziție la disciplinele psihopedagogice la finele anului școlar 2019-2020 în vederea realizării planificării calendaristice pentru 2020-2021*

Secțiunea 2: *Recomandări pentru construirea noilor achiziții. Valorificarea experiențelor pozitive utilizate în învățarea la distanță din perioada COVID 19*

Secțiunea 3: *Activități remediale pentru elevii cu acces redus la tehnologie*

Secțiunea 4: *Modalități de colaborare și de sprijin între profesori/promovarea comunităților de învățare*

SECȚIUNEA 1

Estimarea nivelului de achiziție la disciplinele psihopedagogice la finele anului școlar 2019-2020 în vederea realizării planificării calendaristice pentru 2020-2021

În vederea evaluării nivelului de achiziție la disciplinele psihopedagogice, în anul școlar anterior, ca bază a construirii planificării învățării în anul școlar 2020 – 2021, vor fi valorificate următoarele principii:

- Elaborarea instrumentelor de evaluare **în echipe de profesori**, punând accentul pe achizițiile în termeni de competențe realizate/ în curs de realizare, cu valorificarea analizelor cu privire la eventualele probleme de învățare sesizate/ înregistrate în contextul întreruperii cursurilor față în față în martie 2020;
- Construcția, aplicarea, analiza și interpretarea unor instrumente de evaluare specifice măsurării nivelului de dezvoltare a competențelor specifice programelor disciplinelor psihopedagogice din anul școlar 2019 – 2020, **care fundamentează construirea activităților de învățare** pentru anul școlar 2020 – 2021;
- Elaborarea instrumentelor de evaluare va ține cont de ideea **aprecierii holistice a nivelului de realizare a competențelor**, facilitând măsurarea diversă și multifactorială a acestora;
- Analiza nivelului de realizare a competențelor și luarea deciziilor educaționale, ca o consecință a acestei analize, va ține cont de **aspectele specifice ale școlii/ claselor/ categoriilor de elevi**.

Astfel, instrumentele de evaluare construite în echipe de profesori, prin cooperarea unităților de învățământ liceal pedagogic, vor măsura nivelul de realizare a competențelor specifice disciplinelor psihopedagogice studiate în anul școlar 2019 – 2020, prin valorificarea unei abordări moderne, multifactoriale, care evidențiază nivelul de cunoștințe, abilități și atitudini, în termeni de învățare vizibilă.

Spre exemplificare, la clasa a IX a, specializarea învățător – educatoare, la disciplina „Introducere în pedagogie și teoria și metodologia curriculum-ului”, construcția instrumentelor de evaluare va avea în vedere, printre altele:

Competența specifică: 11. Utilizarea metodologiei de clasificare și de operaționalizare a obiectivelor, în analiza produselor curriculare și a documentelor de organizare a activității didactice (planificări, proiecte didactice etc.)

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea, în contexte teoretice și practice, a termenilor pedagogici - Definierea și caracterizarea termenilor pedagogici 	<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea metodologiei de clasificare a obiectivelor în contextul elaborării de secvențe de documente de proiectare; - Analiza produselor curriculare și realizarea conexiunilor cu elementele teoretice; 	<ul style="list-style-type: none"> - Atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă; - Atitudinea centrată pe rezolvarea de probleme pentru a sprijini procesul de analiză și interpretare, de a aplica în contexte variate metodologia;

La clasa a XII a, disciplina "Psihologia educației" construcția instrumentelor de evaluare va putea porni de la:

Competența specifică: I2. Utilizarea adecvată a informațiilor din psihologia educației, în vederea explicării unor situații educaționale, proiectării și conducerii învățării

Cunoștințe	Abilități	Atitudini
<ul style="list-style-type: none"> - Utilizarea, în contexte teoretice și practice, a termenilor de specialitate: strategii și stiluri de învățare, modele și factori ai învățării etc. - Integrarea corectă a termenilor în analiza unor situații educaționale concrete. 	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza unor situații de învățare în care se identifică strategii și stiluri diferite de învățare; - Proiectarea unor situații de instruire care valorifică diferitele stiluri de învățare ale elevilor; - Identificarea unor modalități concrete de influență asupra factorilor care determină învățarea. 	<ul style="list-style-type: none"> - Atitudine critică și reflexivă față de informația disponibilă; - Atitudinea centrată pe rezolvarea de probleme pentru a sprijini procesul de învățare al beneficiarului educației și capacitatea de a înlătura obstacolele și de a gestiona schimbarea; - Manifestarea dorinței de a valorifica experiențe de învățare diverse.

Structurarea acestei etape de estimare a nivelului de achiziții ale elevilor trebuie să țină cont de faptul că funcția ei fundamentală este aceea de a scoate în evidență **elementele esențiale pe care se va construi învățarea** în anul școlar 2020 – 2021. Astfel, evaluarea realizată va ține cont de evidențierea următoarelor aspecte:

- Capacitatea de a reflecta o viziune a învățării în care **evaluarea îi ajută pe elevi să învețe mai bine;**
- Includerea de **obiective clare pentru activitatea de învățare viitoare;**
- Oferirea de **feed-back eficient**, care motivează elevul și duce la progres;
- Reflectarea convingerii că **toți elevii își pot îmbunătăți înțelegerea;**
- Încurajarea **autoevaluării** ca parte a rutinei activităților de învățare.

În vederea aplicării elementelor enunțate mai sus, în perioada 01 – 08 septembrie 2020, unitățile de învățământ vocațional pedagogic vor organiza întâlniri de lucru cu echipele de profesori implicați în predarea disciplinelor psiho-pedagogice și în coordonarea pregătirii practice de specialitate, pentru a realiza, prin cooperare profesională, analiza documentelor curriculare și a planificărilor calendaristice, astfel:

Discipline psiho-pedagogice	Competențe specifice interconectate	Modalități de valorificare a demersurilor de interconectare	Premise pentru evaluarea inițială
Specializarea: Învățător – educatoare			
Clasa a IX-a			
<i>Introducere în pedagogie și teoria și metodologia curriculum-ului</i>			
<i>Tehnici de comunicare</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			

Clasa a X-a			
<i>Teoria și practica instruirii și a evaluării</i>			
<i>Psihologie generală</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XI-a			
<i>Managementul clasei de elevi</i>			
<i>Psihologia vârstelor</i>			
<i>Metodica predării limbii și literaturii române</i>			
<i>Metodica predării matematicii/activităților matematice</i>			
<i>Metodica predării științelor naturii</i>			
<i>Metodica predării istoriei și a geografiei</i>			
<i>Metodica predării educației muzicale și a educației plastice</i>			
<i>Metodica predării educației fizice</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XII-a			
<i>Psihopedagogie specială</i>			
<i>Psihologia educației</i>			
<i>Didactici inovative în viziune transdisciplinară</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Specializarea: Educator – puericultor			
Clasa a IX-a			
<i>Introducere în pedagogie și teoria și metodologia curriculum-ului</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a X-a			
<i>Psihologia copilului și a relației mamă-copil</i>			
<i>Curriculum pentru educație timpurie</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XI-a			
<i>Educația copiilor cu nevoi speciale</i>			

<i>Psihologia educației. Activități de dezvoltare cognitivă, senzorio-motrică, socio-afectivă și de dezvoltare a capacității de învățare a copilului de la 0 la 3 ani</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
<i>Literatura pentru copii</i>			
<i>Elemente de didactică</i>			
<i>Igiena și puericultură</i>			
<i>Patologia copilului de 0-3 ani</i>			
<i>Elemente de educare a limbajului și a comunicării la copilul mic</i>			
<i>Metodica educației muzicale</i>			
<i>Artă dramatică</i>			
Clasa a XII-a			
<i>Educație diferențiată</i>			
<i>Joc și învățare</i>			
<i>Managementul grupului de copii și al relațiilor cu familia</i>			
<i>Drepturile copilului. Servicii de protecție a copilului</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
<i>Igiena și puericultură</i>			
<i>Metodica activităților de dezvoltare psihomotrică</i>			
<i>Metodica educației plastice</i>			
<i>Metodica activităților matematice și de cunoaștere a mediului</i>			
Specializarea: Instructor de educație extrașcolară			
Clasa a IX-a			
<i>Introducere în pedagogie și teoria și metodologia curriculum-ului</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a X-a			
<i>Metodologia activităților de educație extrașcolară</i>			
<i>Psihologie generală</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XI-a			
<i>Educație diferențiată</i>			

<i>Joc și învățare</i>			
<i>Psihologia vârștelor</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XII-a			
<i>Psihologia educației</i>			
<i>Managementul grupului</i>			
<i>Managementul proiectelor educaționale</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Specializarea: Mediator școlar			
Clasa a IX-a			
<i>Introducere în pedagogie și teoria și metodologia curriculum-ului</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a X-a			
<i>Managementul grupului de elevi și al relațiilor cu familia</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XI-a			
<i>Educație remedială</i>			
<i>Educație incluzivă</i>			
<i>Joc și învățare</i>			
<i>Psihologia copilului și a adolescentului</i>			
<i>Psihologie socială</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			
Clasa a XII-a			
<i>Psihologia educației</i>			
<i>Legislație școlară. Servicii de asistență și de protecție a copilului</i>			
<i>Parteneriatul educațional</i>			
<i>Managementul proiectelor</i>			
<i>Pregătire practică de specialitate</i>			

DOCUMENTE ORIENTATIVE

PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

**PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII CADRELOR DIDACTICE DESEMNAȚE SĂ
REALIZEZE PRACTICA PEDAGOGICĂ**

ZIUA / ORA	LUNI			MARȚI etc.		
	Lecție demonstrativă	Verificare proiecte lecție	Asistență lecție probă	Lecție demonstrativă	Verificare proiecte lecție	Asistență lecție probă
08.00 – 09.00	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
09.00 – 10.00	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
10.00 – 11.00	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
11.00 – 12.00	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link lecție	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție

**PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII CADRELOR DIDACTICE DESEMNAȚE SĂ
ÎNDRUME PRACTICA PEDAGOGICĂ**

ZIUA / ORA	LUNI			MARȚI etc.		
	Consultații pt. proiectarea activ./ lecțiilor	Verificare proiecte lecție	Asistență lecție probă și feed-back	Consultații pt. proiectarea activ./ lecțiilor	Verificare proiecte lecție	Asistență lecție probă și feed-back
08.00 – 09.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
09.00 – 10.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
10.00 – 11.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
11.00 – 12.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție

**PLANIFICAREA ACTIVITĂȚII CADRELOR DIDACTICE DESEMNAȚE SĂ
COORDONEZE PRACTICA PEDAGOGICĂ**

ZIUA / ORA	LUNI			MARȚI etc.		
	Consultații psihoped. pentru proiectarea activ./ lecțiilor	Verificare proiecte lecție	Evaluare lecție de probă și analiză	Consultații psihoped. pentru proiectarea activ./ lecțiilor	Verificare proiecte lecție	Evaluare lecție de probă și analiză
08.00 – 09.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
09.00 – 10.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
10.00 – 11.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție
11.00 – 12.00	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție	Grupa Sala/ Link consultații online	Elev Sala/ Link consultații online	Elev/ Grupă Sala/ Link lecție

FIȘĂ DE EVALUARE A ACTIVITĂȚILOR / LECȚIILOR

Numele și prenumele elevului practicant:

Domeniul/Disciplina:

Data:

Analiza	Aspectele evaluate: criterii	Punctajul	
		total	acordat
Proiectarea activității didactice	Corectitudinea formulării obiectivelor operaționale	0,50	
	Respectarea etapelor activității/ lecției, în funcție de tipul acesteia	0,50	
	Tipul, calitatea și diversitatea strategiilor didactice (metode, mijloace, forme de organizare)	1	
	Calitatea strategiilor de evaluare selectate	0,50	
	Dozarea judicioasă a timpului didactic	0,50	
Desfășurarea activității didactice	Corectitudinea științifică a conținuturilor transmise	1,5	
	Organizarea informațiilor transmise și adaptarea acestora la particularitățile de vârstă ale preșcolarilor/ elevilor	1	
	Respectarea principiilor didactice: <ul style="list-style-type: none"> • însușirea conștientă și activă a cunoștințelor (învățare centrată pe elev); • însușirea temeinică a cunoștințelor (asigurarea trăinicieii materialului predat); • principiul accesibilității (adaptarea la particularitățile de vârstă și individuale); • principiul legării teoriei cu practica (caracterul practic-aplicativ al cun. predate); • principiul conexiunii inverse (interesul acordat feedback-ului); • principiul sistematizării și continuității (integrarea conținutului în logica disciplinei) 	1	
	Conducerea activității didactice (stil de conducere, crearea motivației necesare, încurajarea elevilor și stimularea interesului pentru studiu, strategii didactice utilizate, dozarea sarcinilor, comunicarea cu elevii, oferirea de feed-back elevilor etc.)	1,5	
Comunicarea cu preșcolarii/ elevii	Stil de comunicare, ton utilizat, încurajarea participării active la activitate/ lecție	0,5	
	Responsabilizarea copiilor/ elevilor în legătură cu propriul proces de învățare	0,5	
Autoevaluarea activității	Autoevaluarea în raport cu obiectivele stabilite	0,5	
	Realizarea analizei SWOT	0,5	
Total		10	

FIȘĂ DE OBSERVARE A PREȘCOLARULUI

Numele și prenumele elevului practicant:

Grupa/ Nivel:

Numele și prenumele preșcolarului:

Nr. crt.	Indicatori de evaluare	Întotdeauna	Uneori	Niciodată
1.	Interacționează, din proprie inițiativă, cu copiii apropiați ca vârstă, în diferite contexte			
2.	Urmează indicațiile adulților în ceea ce privește comportamentul adecvat în anumite situații			
3.	Își adaptează comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații (de ex.: vorbește în șoaptă când intră la bibliotecă, când merge la muzeu etc.)			
4.	Încearcă de mai multe ori o sarcină dificilă, pe o perioadă scurtă (să construiască un turn, în interval de 3-5 minute)			
5.	Alege o activitate din mai multe și o susține pentru o perioadă scurtă (cel puțin 5 minute)			
6.	Pune întrebări despre oameni noi și obiecte necunoscute			
7.	Exprimă starea vremii prin relație cu fenomenele cunoscute ("Soare", "Ninge", "Plouă" etc.)			
8.	Acționează adecvat la comenzi care includ verbe (vino, deschide/închide etc.)			
9.	Demonstrează coordonare oculo-motorie în jocurile de construcție, în realizarea puzzle-urilor, în înșirarea obiectelor pe ață etc.			
10.	Recunoaște emoții simple (teamă, bucurie, tristețe)			
11.	Poziționează corpul și membrele în mod corespunzător pentru a imita ceva sau pe cineva sau pentru a executa o mișcare (a prinde o minge, a arunca ceva etc.)			
12.	Demonstrează independență în igiena personală (se spală și se șterge singur pe mâini, își acoperă gura cu mâna când strănută, când tușește, folosește independent toaleta, folosește batista etc.)			
13.	Formulează întrebări referitoare la schimbările din jur			
14.	Se concentrează la o activitate 5 - 10 de minute, fără supervizare			
15.	Utilizează sau combină materiale și strategii în modalități noi pentru a explora sau rezolva probleme			

FIȘĂ DE OBSERVARE A ELEVULUI

Numele și prenumele elevului practicant:

Clasa:

Numele și prenumele elevului:

Nr. crt.	Indicatori de evaluare	Întotdeauna	Uneori	Niciodată
1	Își efectuează temele			
2	Își aduce obiectele necesare pentru activități			
3	Învață definițiile, regulile, explicațiile, exemplele imediat după ce au fost predate			
4	Demonstrează curiozitate, adresează întrebări pentru a înțelege unele informații			
5	Participă activ la discuții			
6	Manifestă disciplină în lucru, pe timpul orelor			
7	Este interesat să citească lecturile propuse			
8	Are un vocabular civilizată în comunicarea cu colegii			
9	Își îndeplinește sarcinile, responsabilitățile			
10	Dă dovadă de respect atunci când relaționează cu persoane adulte			
11	Generează conflicte între colegi			
12	Distrage uneori atenția colegilor la ore, făcând glume sau comentarii			
13	Păstrează obiectele personale în bună stare			
14	Are o ținută vestimentară îngrijită			
15	Își adaptează comportamentul în funcție de regulile diferitelor situații (de ex.: vorbește în șoaptă când intră la bibliotecă, când merge la muzeu etc.)			

SECȚIUNEA 2

Recomandări pentru construirea noilor achiziții. Valorificarea experiențelor pozitive utilizate în învățarea la distanță din perioada COVID 19

Rezultatele evaluării nivelului de achiziție la disciplinele psihopedagogice, înregistrate în termeni de cunoștințe, abilități și atitudini, vor sta la baza proiectării demersurilor didactice ulterioare. Se vor valorifica materialele educaționale digitale elaborate în anul școlar anterior, prin colectarea lor în cadrul unei **biblioteci pedagogice**, prin cooperarea cadrelor didactice din unitățile de învățământ pedagogic.

Proiectarea activității didactice în anul școlar 2020 – 2021 în învățământul pedagogic va pune accent pe valorificarea instrumentarului noilor tehnologii.

Având în vedere specificul disciplinelor psihopedagogice și practicii de specialitate, la nivelul proiectării și organizării activităților de învățare, se pot valorifica eficient o multitudine de resurse educaționale care **conectează informațiile teoretice specifice cu activități/ lecții online realizate pentru învățământul preșcolar și primar**, disponibile ca resurse gratuite.

În dezvoltarea tuturor competențelor specifice disciplinelor psihopedagogice pot fi utilizate, pentru clarificarea înțelegerii și ilustrarea aplicabilității conceptelor pedagogice, resurse educaționale de conținut digital în limba română, puse la dispoziție gratuit. Exemplificăm aici, printr-o serie de link-uri utile:

- <https://www.mozaweb.com/ro/lexikon.php?cmd=getlist&let=MICROCURRICULUM>
- <https://www.mozaweb.com/ro/Search/global?search=manuale%20edp>
- <https://www.youtube.com/channel/UCyzZCkPPXWp6zYC7LQeJ24g/videos?app=desktop>
- <https://digital.educred.ro/home>
- <https://eduonline.roedu.net/?p=3&c=8&pid=202&cl=0>
- <https://www.scoalaintuitext.ro/pagina-invatorilor>
- <https://www.digitaliada.ro/despre?pg=platforma>
- <https://mquest.ro/>

Acestea vor fi integrate în demersul de lucru colaborativ, facilitat de platformele de învățare online Google Classroom, Moodle, Microsoft Teams etc. utilizate de școlile pedagogice și în demersul de comunicare online sincron realizat pe Meet, Zoom etc.

În elaborarea materialelor educaționale se va ține cont de faptul că **învățarea elevului este un proces** care presupune **parcurgerea unor etape, construcție și reconstrucție**. Astfel, se va ține cont de:

**Realizarea motivării elevului/ evocării
experienței anterioare a acestuia/ conectării la
noul conținut, prin:**

- **Povești terapeutice**
- **Videoclipuri**
- **Provocări practice cu materiale din locuință**
- **Jocuri de tipul: „Ce-ți sugerează următoarele imagini?”**
- **Activități de „scoatere la suprafață” a experienței anterioare a elevului în legătură cu subiectul (experiența de tip școlar sau experiență personală)**

Prima condiție pentru realizarea învățării este **motivarea**. Aceasta se poate produce într-o varietate de moduri, fiind dependentă de vârstă, așteptări, interese, dar și de tematica abordată. Etapa de motivare, de depășire ghidată a obstacolelor legate de rezistența la schimbare, presupune:

Elemente cheie	Cum organizez elementul în materialul proiectat pentru învățarea online?
<ul style="list-style-type: none"> • să aducă la suprafață cunoștințele deja dobândite ale elevilor 	<ul style="list-style-type: none"> • O întrebare de reflecție • O trimitere la ceva studiat anterior
<ul style="list-style-type: none"> • să stabilească scopurile învățării 	<ul style="list-style-type: none"> • Întrebările la care răspunde lecția nouă
<ul style="list-style-type: none"> • să focalizeze atenția elevilor pe subiect 	<ul style="list-style-type: none"> • Un filmuleț, un joc interactiv, o poveste, o provocare de acțiune
<ul style="list-style-type: none"> • să furnizeze un context pentru noile idei 	<ul style="list-style-type: none"> • O schemă de lucru, un organizator grafic

Transmiterea conținuturilor/ Exersarea priceperilor/
deprinderilor/ Realizarea sensului

Chiar dacă materialele proiectate pentru livrarea conținuturilor/ informațiilor/ priceperilor/ deprinderilor includ filme, imagini, scheme, **textul are un rol important în cadrul învățării** în care valorificăm instrumentarul specific noilor tehnologii.

Acesta trebuie să îndeplinească o serie de **caracteristici**:

- Să fie **accesibil, ordonat și logic**;
- Să respecte **o structură familiară** elevilor/ articulată pe modalitatea deja cunoscută în care profesorul predă în cadrul lecțiilor la școală;
- Să evidențieze **ideile/ conceptele/ etapele importante**, astfel încât elevul să se orienteze ușor în conținut;
- Să fie **”eliberat” de detalii**;
- Să poziționeze informațiile în ordinea **importanței și relevanței** acestora;
- Să intercaleze informațiile furnizate **cu sarcini de aplicare** date elevilor, pentru a facilita înțelegerea;
- Textul trebuie **distribuit echilibrat** în pagină și **ponderat** prin includerea de grafice și imagini.
- Avalanșa de informații brute, neprelucrate din punct de vedere vizual, este contraindicată, conducând la o învățare neperformantă

Activități care să prilejuiască reflecția elevilor cu privire la propriul proces de învățare

În cadrul acestei etape, elevii au posibilitatea de a-și evalua activitatea în contextul criteriilor stabilite în comun și al obiectivelor stabilite.

Aceștia identifică aspecte ale propriului proces de învățare care au succes și aspecte pe care le-ar putea îmbunătăți în viitoarele experiențe de învățare. Acest proces consolidează importanța procesului învățării și împuternicește elevii să-și asume responsabilitatea pentru propriul demers și să stabilească obiective sau ținte pentru învățarea viitoare.

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI DE ÎNVĂȚARE REMEDIALĂ

Evaluarea inițială va releva eventualele competențe specifice nestructurate sau parțial structurate ale fiecărui elev.

Pornind de la rezultatele evaluării, profesorul va construi activități de învățare cu caracter remedial în vederea formării competențelor nestructurate sau parțial structurate.

Această secțiune include sugestii de activități de învățare cu caracter remedial sau de recuperare care să conducă la formarea competențelor parțial structurate/nestructurate în anul școlar 2019 – 2020, fără a prejudicia țintele anului școlar 2020 – 2021.

Exemplele de activități remediale se pot lucra online cu toată clasa pe diferite platforme educaționale online (GOOGLE CLASSROOM, GOOGLE MEET, ZOOM, WEBEX).

EXEMPLE DE ACTIVITĂȚI:

Clasa a X a: Teoria și practica instruirii și a evaluării

Competența specifică: Aplicarea metodelor, a tehnicilor și a strategiilor de instruire, valorificând condițiile utilizării lor eficiente

Conținut tematic: Strategii de predare – învățare

1) Provocare

Gândiți-vă la jocul de șah: avem doi jucători profesioniști, piese, mutări succesive. Care este secretul succesului în acest joc? De ce pierdem, dacă avem exact aceleași piese, avem informațiile, avem timp de gândire? Ce face diferența?

2) Pastila de teorie

Conceptul de strategie semnifică *ansamblul de decizii și acțiuni care vizează buna desfășurare și optimizarea fenomenelor educaționale întreprinse într-o organizație (clasă, școală) pentru atingerea obiectivelor stabilite pe termen lung, mediu sau scurt.*

Strategia didactică este modalitatea prin care profesorul

- *alege*
- *combină*
- *organizează*

ansamblul de **metode pedagogice, mijloace de învățământ și forme de organizare**, într-o succesiune optimă atingerii obiectivelor stabilite.

Clasificarea strategiilor didactice:

- după direcția gândirii:
 - Strategii inductive: care conduc elevul de la analiza faptelor concrete la elaborarea noțiunilor noi, de la percepția intuitivă la gândirea abstractă, de la cazuri concrete la idee, de la particular la general, de la cunoașterea efectelor la deslușirea cauzelor etc.
 - Strategii deductive: ce conduc elevul pe un traseu invers celui inductiv, care pornesc de la definiție la concretizări sau exemplificări, de la noțiune la exemplu concret, de la general la particular etc.;
 - Strategii mixte
- după gradul de dirijare a învățării:
 - strategii algoritmice – care prescriu, pas cu pas, cu mare rigurozitate, acțiunile și operațiunile predării - învățării, comportamentele cadrului didactic și ale elevilor; care impun o dirijare foarte strictă a învățării;
 - strategii semi-algoritmice (de învățare semi-independentă);
 - strategii euristice – care nu prescriu dinainte desfășurarea procesului de predare-învățare; dirijarea învățării este redusă la minimum, accentul punându-se pe învățarea independentă.

3) Aplicare

Accesează link-ul <https://www.scoalaintuitext.ro/pagina-invatorilor> și vizionează filmele de predare indicate. Pentru fiecare dintre acestea, identifică strategia dominantă:

Disciplina/ filmul de predare:	Strategia dominantă:
Comunicare în limba română: <ul style="list-style-type: none"> ✓ M mare și m mic ✓ Propoziții interogative 	
Matematică și explorarea mediului: <ul style="list-style-type: none"> ✓ Frunze, flori, fructe și semințe ✓ Adunarea 0 - 20 	

Clasa a XI a: Managementul clasei de elevi

Competența specifică: Ameliorarea situațiilor de criză educațională, cu ajutorul modalităților de intervenție

Conținut tematic: Situații de criză educațională

1) Provocare

Urmărește link-ul <http://biroudemediatorbacau.ro/povestiri-cu-talc/intalnirea-de-la-tamplarie/> și citește povestea.

Dacă **raportăm** povestea citită **la mediul școlar**:

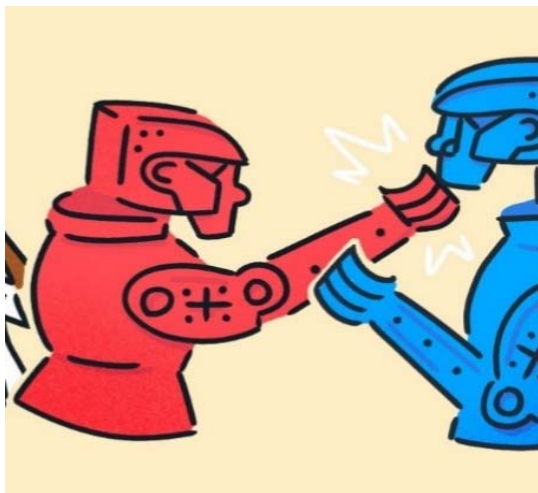
- Cine ar putea fi uneltele?
- Cine ar putea fi tâmplarul?
- Ce este tâmplăria?
- Cine formează echipa?

Criza poate fi definită ca un eveniment sau un complex de evenimente inopinante, neașteptate dar și neplanificate, generatoare de pericolozitate pentru climatul, sănătatea ori siguranța clasei respective și a membrilor acesteia.

Caracteristicile unei crize:

- beneficiază de o izbucnire instantanee, declanșându-se fără avertizare;
- debutează de obicei prin afectarea sistemului informațional: viciază mesajele, îngreunează comunicarea prin obstaculare permanentă, prin destructurarea canalelor, urmărind instaurarea stării de confuzie;
- facilitează instalarea climatului de insecuritate;
- generează stări de panică prin eliminarea reperelor de orientare valorică.

3) Aplicare

Amintiți-vă o situație din parcursul vostru școlar care întrunește caracteristicile unei crize educaționale!

- **Cine a declanșat criza?**
- **Care a fost evoluția acesteia?**

4) Pastila de teorie 2

Ce favorizează apariția și evoluția crizei?

În căutarea identificării multitudinii de atitudini favorizante apariției și evoluției fenomenelor discutate, au mai fost identificate următoarele:

- intervenții tardive lipsite de promptitudine și rapiditate;
- reacții singulare, incoerente și absenta unor strategii pe termen lung;
- absența fermității și a consecvenței prin neasumarea responsabilității intervențiilor;
- reprezentarea eronată a situației care generează sentimentul incompetenței și al neîncrederii în sine.

Tipologie:

- **după gradul de dezvoltare în timp:**
 - instantanee (apar brusc, fără putința anticipării prin predicții);
 - intermitente (dispar în urma măsurilor de intervenție, însă reapar după o anumită perioadă de timp);
- **după gradul de relevanta:**
 - critice (pot conduce la destructurarea/ modificarea permanentă a grupului în care au apărut);
 - majore (prezintă efecte importante fără însă a împiedica redresarea grupului);
- **după numărul subiecților implicați:**
 - crize individuale
 - crize de grup
 - crize colective, organizationale sau globale.

5) Aplicare

Raportându-vă la situația de criză pe care v-ați amintit-o în activitatea anterioară, în ce categorii ale clasificării o puteți încadra?

6) Reflecție

*”Oamenii pasionați,
oamenii care pot realiza lucruri mari în viață,
oamenii care au sentimente puternice,
oamenii cu minți extraordinare și cu
personalitate puternică
rar s-a întâmplat să fie
băieți sau fete cuminți.”*

Lev Vîgotski

SECȚIUNEA 3

Activități remediale pentru elevii cu acces redus la tehnologie

Pentru elevii cu acces redus la tehnologie, provenind din medii defavorizate socio-economic etc., în baza rezultatelor evaluării nivelului de achiziții, vor fi elaborate planuri remediale, care vor viza:

- Parcurgerea, în grupuri mici sau individual, împreună cu profesorul de specialitate, a elementelor de conținut care necesită îmbunătățire, în sistem blended-learning;
- Încurajarea, pentru elevii de liceu care domiciliază în aceeași localitate, a implementării sistemului peer-learning, în care elevii cu acces la tehnologie să sprijine, în colaborare cu cadrul didactic, elevii cu acces redus la tehnologie;
- Asigurarea de spații și resurse, în incinta unităților de învățământ liceal, în vederea participării elevilor cu acces redus la tehnologie la activitățile didactice.

SECȚIUNEA 4

Modalități de colaborare și de sprijin între profesori/promovarea comunităților de învățare

În vederea promovării constituirii comunităților de învățare, se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- La nivelul unităților de învățământ pedagogic va fi constituită, prin colaborarea specialiștilor, o bibliotecă pedagogică integrată, comună, cu resurse și materiale cu conținut digital elaborate de profesorii de discipline psihopedagogice în învățarea la distanță din perioada COVID 19, pe discipline și pe clase.
- La nivelul fiecărei unități de învățământ vocațional pedagogic, se vor constitui echipe formate din profesori de învățământ antepreșcolar, preșcolar și primar, profesori metodiști ai liceului pedagogic și profesori coordonatori de practică pedagogică, care vor realiza, în colaborare, materiale care valorifică elemente de psihopedagogie, metodică specialității și practică pedagogică, pentru a fi utilizate în proiectarea și organizarea învățării elevilor de la profilul pedagogic, care vor fi împărtășite comunității liceelor și colegiilor pedagogice, prin schimb de experiență și bune practici.

BIBLIOGRAFIE

- Programe școlare pentru disciplinele pedagogice și psihologice aprobate prin Ordin al Ministrului Nr. 4875/ 06.11.2002
- Istrate, O. (2000). *Educația la distanță. Proiectarea materialelor*. Botoșani: Editura Agata
- Iucu, R. (2006). *Managementul clasei de elevi. Aplicații pentru gestionarea situațiilor de criză educațională*. Iași: Editura Polirom
- Iucu, R. (2008). *Instruirea școlară. Perspective teoretice și aplicative*. Iași: Editura Polirom

SURSE WEB

- <https://www.mozaweb.com/ro/lexikon.php?cmd=getlist&let=MICROCURRICULUM>
- <https://www.mozaweb.com/ro/Search/global?search=manuale%20edp>
- <https://www.youtube.com/channel/UCyzZCkPPXWp6zYC7LQeJ24g/videos?app=desktop>
- <https://digital.educred.ro/home>
- <https://eduonline.roedu.net/?p=3&c=8&pid=202&cl=0>
- <https://www.scoalaintuitext.ro/pagina-invatorilor>
- <https://www.digitaliada.ro/despre?pg=platforma>
- <https://mquest.ro/>
- <https://www.scoalaintuitext.ro/pagina-invatorilor>
- <http://biroudemediatorbacau.ro/povestiri-cu-talc/intalnirea-de-la-tamplarie/>

COLECTIVUL DE AUTORI

NR. CRT.	NUME ȘI PRENUME	INSTITUȚIA/ UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT
1.	Anca – Denisa PETRACHE	Ministerul Educației și Cercetării
2.	Adriana DUMITRU	Liceul Pedagogic "Matei Basarab" Slobozia
3.	Anamaria CIOBOTARU	Colegiul Național Pedagogic "Constantin Brătescu" Constanța
4.	Mihaela OPRE	Liceul Pedagogic "Gheorghe Șincai" Zalău
5.	Mariana POP	Universitatea "Al. I. Cuza" Iași